

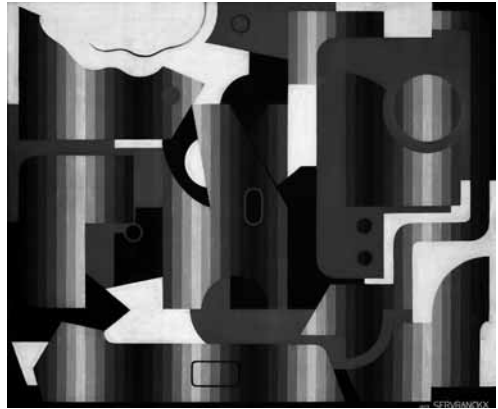
[K] **EEN SCHILDER-BOER MET INTERNATIONALE CONTACTEN.
FELIX DE BOECK EN HET FELIXART MUSEUM**

Drogenbos is een gemeente in de Brusselse rand, die nog geen tien kilometer van het stadscentrum ligt. Men kan het zich vandaag nog nauwelijks inbeelden, maar tot in de jaren vijftig van de vorige eeuw was dit nog voor een belangrijk gedeelte landbouwgebied. Een van de boeren daar was ook schilder. Zijn boerderij staat er vandaag nog en op zijn erf is een museum gebouwd dat zijn naam draagt: het Museum Felix De Boeck. Sinds 2006 heet het FelixArt Museum.

Felix De Boeck (1898-1995) was letterlijk een zondagsschilder. Tijdens de week was hij boer en de zondag reserveerde hij voor zijn schilderwerk. Tekenen en schilderen had hij geleerd bij plaatselijke kunstenaars. Ondanks het vrij besloten kader waarin hij leefde, slaagde hij erin contacten te leggen met nationaal en internationaal gerenommeerde kunstenaars. Omstreeks de Eerste Wereldoorlog werd hij lid van de kring Doe Stil Voort, een Brusselse groep waartoe vóór de wereldoorlog onder anderen Piet Mondriaan en Léon Spilliaert behoorden. Felix De Boeck kreeg hier voor het eerst de kans om zijn werk te tonen.

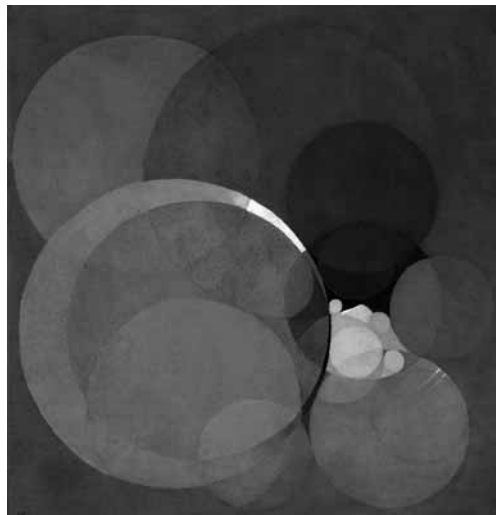
Aan het begin van de jaren twintig was hij een van de eerste modernistische schilders in België. Samen met kunstenaars zoals de Antwerpse graficus en schilder Jozef Peeters, die de bezieler was van deze avant-gardebeweging, maar ook Victor Servranckx, Karel Maes e.a., was De Boeck geïnspireerd door de ideeën van De Stijl. Hij had Van Doesburg in Brussel gehoord, kende Georges Vantongerloo (die in Schaarbeek woonde) en had Mondriaan in Parijs ontmoet. Maar een echte bewonderaar van De Stijl was hij niet. Hij vond bijvoorbeeld het werk van Mondriaan te koud en te cerebraal. De Boeck was ook betrokken bij het tijdschrift *Het Overzicht*, dat in 1921 werd opgericht door onder meer Michel Seuphor, een van de meest vooraanstaande theoretici van de abstracte kunst. In dat blad verscheen in 1922 het eerste artikel over het werk van De Boeck. Hij behoorde eveneens tot de groep rond het tijdschrift *Sept arts*, waar ook René Magritte bij betrokken was.

De Boeck schilderde nooit helemaal abstract. Altijd bleven er in zijn werk figuratieve elementen aanwezig. Geleidelijk aan ging hij meer figuratief

Victor Servranckx, *Opus 55. De heerschappij van gepolijst staal*, 1923, 85 x 102 cm, olieverf op doek © Musée de Grenoble.

schilderen en kreeg de menselijke figuur een prominente plaats in zijn werk. In zijn latere loopbaan schilderde hij zeer veel portretten, maar ook religieuze elementen werden belangrijk. Hij schilderde reeksen met steeds weerkerende thema's, telkens in andere kleuren. Met het toenemen van de waardering voor zijn werk in Vlaanderen nam de internationale belangstelling af.

Felix De Boeck, *Over een geboorte*, circa 1927, 76 x 73 cm, olieverf op karton © Musée de Grenoble / Sabam Belgium 2012.

Zicht van de tentoonstelling in het Musée de Grenoble in 1927.

Die was er wel tijdens zijn abstracte periode. De Boeck stelde in die periode tentoon in Brussel, Genève, Keulen en Parijs. En in 1927 ook in Grenoble. In dat jaar organiseerde de avant-gardistische conservator van het Museum in Grenoble, Andry-Farcy, een overzichtstentoonstelling van de Belgische kunst. Hij was echter niet tevreden met de selectie die de officiële “Organisatie voor Belgische artistieke propaganda” hem toestuurde. Daarin zat een aantal op dat ogenblik al bekende en gevestigde namen zoals James Ensor, Eugène Laermans, Jacob Smits, maar ook Jean Brusselmans, Albert Servaes, Léon Spilliaert e.a. Andry-Farcy wou ook de modernere kunstenaars tonen. Voor de selectie van deze tweede groep ging hij te rade bij twee vooraanstaande promotoren van de Belgische avant-garde: Paul-Gustave Van Hecke en André De Ridder. Zij selecteerden o.a. Constant Permeke, Gust de Smet, Oscar en Floris Jespers, Frits Van den Berghe, René Magritte en Victor Servranckx. Ook Felix De Boeck werd gevraagd twee werken in te zenden. Door een list van de conservator van Grenoble kreeg de tentoonstelling nogal wat belangstelling: hij wist

via koningin Elisabeth het schilderij *De val van Icarus* van Pieter Brueghel de Oude naar Grenoble te halen en hij plaatste een afbeelding daarvan op de uitnodiging. Andry-Farcy kon de meeste kunstenaars ook overhalen om minstens een van hun werken aan het museum in Grenoble te schenken. Hierdoor bezit dit museum nu een niet onbelangrijke collectie kunst uit België.

Vandaag is deze tentoonstelling gereconstrueerd in het FeliXart-museum in Drogenbos. Vooral dankzij de inzet van de jonge kunsthistorica Céline De Potter, die ook de drietalige catalogus samenstelde, kan men de grote kwaliteit bewonderen die het werk van deze generatie Belgische kunstenaars bezat. Men ziet dat deze jonge artiesten de internationale tendensen goed kenden. Opvallend is ook, zoals Marc Holthof in zijn bespreking in het kunsttijdschrift *HART* aanduidt, dat zij de grenzen van de verschillende “ismen” makkelijk overschreden en zich niet in hokjes lieten onderbrengen.

Deze tentoonstelling past goed in de nieuwe politiek die het FeliXart Museum sinds 2006 voert. Was het bij de opening in 1997 een monografisch

museum dat vooral putte uit de grote collectie werken [die de schilder aan de Vlaamse Gemeenschap naliet, dan wil het nu tentoonstellingen maken waarin het werk van De Boeck geconfronteerd wordt met dat van zijn tijdgenoten en van hedendaagse kunstenaars. De tentoonstelling en de bijbehorende catalogus *Grenoble 1927* bewijzen dat dit een verstandige keuze was. Met retrospectieve tentoonstellingen over tijdgenoten van Felix De Boeck en exposities van hedendaagse kunstenaars wil het museum het belang en de invloed van het modernisme in de kunst van de vorige eeuw tot vandaag aantonen. In het verleden werden al tentoonstellingen gemaakt over Paul Joosten, Karel Maes, Paul Van Hoeydonck e.a. Maar De Boeck zelf blijft ook aanwezig. Een volgende tentoonstelling gaat over zijn tekenwerk. Deze nieuwe aanpak toont aan dat de schilder-boer uit Drogenbos, zeker in zijn abstracte periode, nauw aansloot bij de internationale kunstwereld.

DIRK VAN ASSCHE

FeliXart Museum, Kuikenstraat 6, B-1620 Drogenbos,
<http://www.felixart.org/nl/>

Grenoble 1927. Een panorama van de Belgische kunst,
Pandora Publishers, Wijnegem – FeliXart Museum,
Drogenbos, 2012, 348 p.